

de la peinture vendable, quoi!" Want deze ongelukkige kunstenaress had humor en zij uitte dezen ook in haar werk nu en dan, maar tot bloemen schilderen kwam ze niet, een blijde, gelukkige kunst, als van een Renoir, maakte ze niet en men behoeft haar werk slechts te denken te midden van eenige Matisse's, van Dongen's, Bonnard's om te beseffen, dat zoowel haar kleuren als de expressie van hare sujets een hevige levenstragiek verraden. Diepe kunst is niet vroolijk. . . . Maar er was humor, gevoel voor het komische, als zoo'n kies-pijn-kind werd geschilderd met een grooten witten doek om het hoofd (de lange einden doen als ezelseoren) met een uitdrukking tusschen huilen en lachen en er was ook humor — en scherpe psychologische observatie, intimiteit! — in dat portret van die simpele oude Bretonsche vrouw met de pientere kleine oogen, die ze „la vieille marquise" doopte, een figuur met distinctie, doch geen authentieke markiezin (voor deze had de schilderes stellig een anderen titel gekozen). Want deze praal-lievende, maar mismaakte Spaansche had een tegenzin tegen wereldsche uiterlijkheden en zelfs tegen pralende kerken. Zij schilderde verschillende „Maternité's" (die ze nimmer een heiligen naam gaf). Een van die moederschappen was een weelderig naakt, in zware contouren, dat blijkens de reproductie in het gen. boek van W. George, doet vermoeden hoe de kunstenaress ook in de zelden of nooit herhaalde naaktschildering had kunnen uitmunten. Haar onderwerpen waren slechts zelden religieus — ze schilderde meen ik slechts één heilig kind „Saint Tarcissius" en een te mooi uitgedoste „jeune communiante" een theatraal, barok-achtig doek (Salon d'Automne 1920), zoowel door de compositie, als door de zwierige teekening en levendige kleurenschakeering. Bekende critici hebben zich erover uitgesproken: men verwachtte veel van deze kunstenaress, doch toch een andere evolutie. Men ziet, vooral in de schilderijen met meerdere figuren, hoe goed een wel-overwogen compositie de onderdeelen bijeen houdt. Zou men echter de werken in deelen splitsen, dan zou elk stuk opnieuw een schilderij zijn. Ik denk aan de „Tireuses de cartes" en aan die groep vrouwen in een vertrek, waar een meisje met lange haren het hoofd heeft te rusten gelegd op een tafel. Van deze laatste figuur (in dezelfde houding) bestaan ook een paar afzonderlijke werken in olieverf en pastel.

Karakteristiek is, dat die in 1913—14 geschilderde „communiante" eerst 6 jaar later (ook al waren daarvan vier oorlogsjaren) op een Salon d'Automne vertoond werd en dat — zooals gezegd — het daarna uit was met expo-seeren! Dit in een tijd waarin de talloze kunstenaars (althans schilderende menschen) elkaar een concurrentie aandoen, als wellicht nimmer te voren.

De biografie van de kunstenaress (de wed. van den schrijver Jacques Rivière) merkt naar aanleiding van dit werk op: „zij was de eenige, die niet wilde begrijpen, dat zij sedert dien (1920) iemand was en dat zij met een beetje handigheid, met wat meer practischen zin, wat meer eerzucht en